

Ομοιότητες και διαφορές των Καλών τεχνών

β. Οι δυνατότητες και οι περιορισμοί τους

Η αρχιτεκτονική απευθύνεται σε πολλές αισθήσεις, αφού για να αρθρωθεί χρησιμοποιεί οπτικές, απτικές, κινητικές και ακουστικές αξίες. Παράετι περιορίζεται από το υλικό της, είναι άμεση και προσιτή στον άνθρωπο.

Η γλυπτική συνδυάζει οπτικά και απτικά στοιχεία. Εντυπωσιάζει με την υλική της παρουσία, την πλαστική υπεροχή και τον εμπλουτισμό του χώρου, δεσμεύεται όμως και αυτή από το υλικό της.

Η ζωγραφική απευθύνεται πρωτίστως στην όραση. Τα υλικά της μέσα και τα τεχνικά της στοιχεία εξασφαλίζουν μεγάλη εκφραστική ελευθερία, θεματολογικό πλούτο και ευρύτερη αποδοχή.

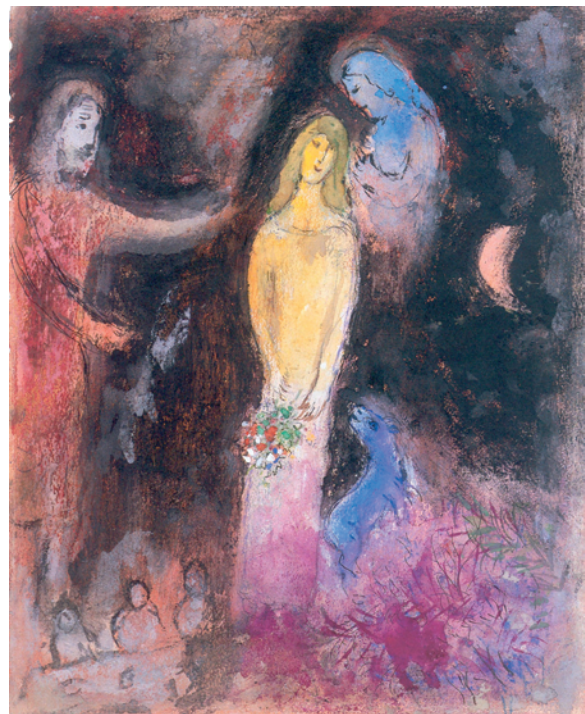
10. Στέρλιγκ, «Νέα Κρατική Γκαλερί», Στουτγάρδη, 1977-84.

11. Μουρ, «Πλαγιασμένη μορφή», 1938.

12. Γκόγια, «Η 3η Μαΐου», 1808.

13. Σαγκάλ, «Η Κλεαρίστη ντύνει και χτενίζει την Χλόη», 1956.

Ομοιότητες και διαφορές των Καλών τεχνών

γ. Οι σχέσεις μεταξύ των τεχνών

Η αρχιτεκτονική συνδέεται με τις άλλες Καλές τέχνες αφού στις περισσότερες περιπτώσεις αποτελεί τη «στέγη» τους. Ενώ τα έργα της γλυπτικής εκτίθενται κυρίως στο εξωτερικό των αρχιτεκτονημάτων, η ζωγραφική κοσμεί το εσωτερικό τους. Η αρχιτεκτονική όμως αξιοποιεί τόσο τις αξίες της γλυπτικής τέχνης όσο και της ζωγραφικής.

Η γλυπτική συνδέεται με την αρχιτεκτονική, μια που και αυτή πραγματεύεται τον χώρο. Άλλες φορές πάλι εμπνέεται από τη ζωγραφική, χρωματίζοντας τα γλυπτά της, όπως στα έργα των Βαβυλωνίων, των Αζτέκων, των Μάγια και της Ινδίας.

Οι αρχιτεκτονικές επιφάνειες αποτέλεσαν τη βάση της **ζωγραφικής**. Τα παλαιότερα δείγματα ζωγραφικής είναι οι πρωτόγονες τοιχογραφίες σε σπηλιές, κατοικίες και ιερά. Από την Αναγέννηση και μετά, η ζωγραφική με τοιχογραφίες και πίνακες διακοσμεί πλέον συστηματικά δημόσια και ιδιωτικά οικοδομήματα. Άλλες φορές μάλιστα, όπως στην χριστιανική τέχνη, η αρχιτεκτονική μέσω της ζωγραφικής επιτυγχάνει την αισθητική της ολοκλήρωση. Ζωγραφική και γλυπτική συγγενεύουν θεματολογικά, αφού και στις δυο κυριαρχεί η ανθρώπινη φιγούρα. Οι δεσμοί ανάμεσά τους γίνονται πιο αισθητοί, όταν η ζωγραφική αποζητά και αυτή να αποδώσει τον όγκο, μέσα από την πλαστικότητα.

14. «Τοξότες της Περσικής φρουράς», Μεσοποταμία, 5ος αι. π.Χ., τοίχος με σμαλτωμένα τούβλα.

15. Αγγείο των Αζτέκων, 15ος αι.

16. Μιχαήλ Άγγελος, τοιχογραφία από την Καπέλα Σιξτίνα, 1508-12.

17. «Πορταίτο γυναίκας», Φαγιούμ, 1ος αι.

Ομοιότητες και διαφορές των Καλών τεχνών

3.3. Το σχέδιο και η χαρακτηριστική

Η δημιουργία των έργων της ζωγραφικής, της αρχιτεκτονικής και της γλυπτικής βασίστηκε παραδοσιακά στο σχέδιο, αφού με αυτό αποδίδονταν οι ιδιότητες του χώρου, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μορφών αλλά και τα συνθετικά στοιχεία του συνόλου. Πολλά καλλιτεχνικά ρεύματα του 20ου αιώνα απελευθερώθηκαν από το σχέδιο και εκφράστηκαν κυρίως με το χρώμα.

Η **χαρακτική**, με κύριο γνώρισμα ότι τα έργα της αναπαράγονται, έχει και αυτή αφηγηριά το σχέδιο. Γνωστή στην Κίνα από τον 8ο αιώνα, πέρασε από την Ινδία και έφτασε στον ευρωπαϊκό χώρο, στα χρόνια του Μεσαίωνα. Η ανάπτυξή της διευκολύνθηκε από τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που επικράτησαν στην Ευρώπη το 15ο αιώνα, δίνοντας την ευκαιρία στους καλλιτέχνες να πλησιάσουν το ευρύ κοινό, αφού υπήρχε η δυνατότητα να παράγονται πολλά αντίτυπα της ίδιας εικόνας.

18. Ρούμπενς, «Προσωπογραφία του γιου μου Νικόλα», 1610, χρωματιστά μολύβια.

19. Ρέμπραντ, «Η Σάσκια κοιμάται», 1642, σχέδιο με μελάνι.

20. Πικάσο, «Κοκοράκι», 1938, σχέδιο με κάρβουνο.

21. Ντίρερ, «Ιππότης, Θάνατος και Διάβολος», 1513, χαλκογραφία.

22. Κατράκη, «ΑΘΗΝΑ 1944», ξυλογραφία.

23. Ουταμάρο, «Καθρεπτίζεται η ομορφιά», 1790, έγχρωμη ξυλογραφία.

Ομοιότητες και διαφορές των Καλών τεχνών

3.4. Η τέχνη μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

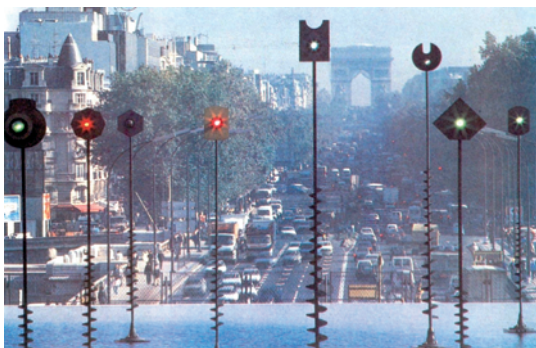
Την εποχή που ο κόσμος προσπαθούσε να επουλώσει τις πληγές του από την καταστροφή που επέφερε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, οι καλλιτέχνες αγωνιούσαν για την απομάκρυνση της τέχνης από τον κόσμο και ενέτειναν τις προσπάθειές τους να κάνουν τον θεατή συμμετοχό της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Η τέχνη οδηγήθηκε σε πολλαπλές αναζητήσεις και **οι νέες μορφές που προέκυψαν κατήργησαν σιγά-σιγά τους παραδοσιακούς διαχωρισμούς ανάμεσα στις τέχνες**. Δημιουργήθηκαν έργα που συνδύαζαν χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής και της ζωγραφικής, ενώ προστέθηκαν στοιχεία που προέρχονταν από τις τέχνες του λόγου, του χορού, της μουσικής καθώς και από τον χώρο της επιστήμης, της τεχνολογίας και της πληροφορικής.

24. Ντε Σαν Φαλ, «Η Κυρίαρχη», 1985, κτίριο στον Κήπο των Ταρότ, Τοσκάνη.

25. Ιδιωτική κατοικία στο Ουισκόνσιν της Αμερικής, 1980-82.

26. Τάκισ, «Φωτεινά σινιάλα», Παρίσι, 1984-87, σίδερο και φωτεινές πηγές.

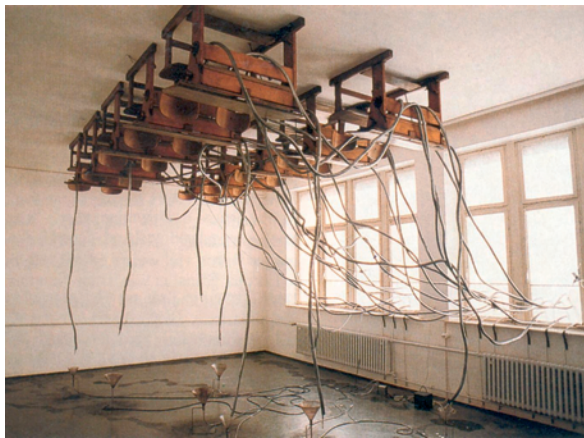

27. Μαριζόλ, «Παιδιά καθισμένα σε έναν πάγκο», 1994, ξύλο και χρώμα.

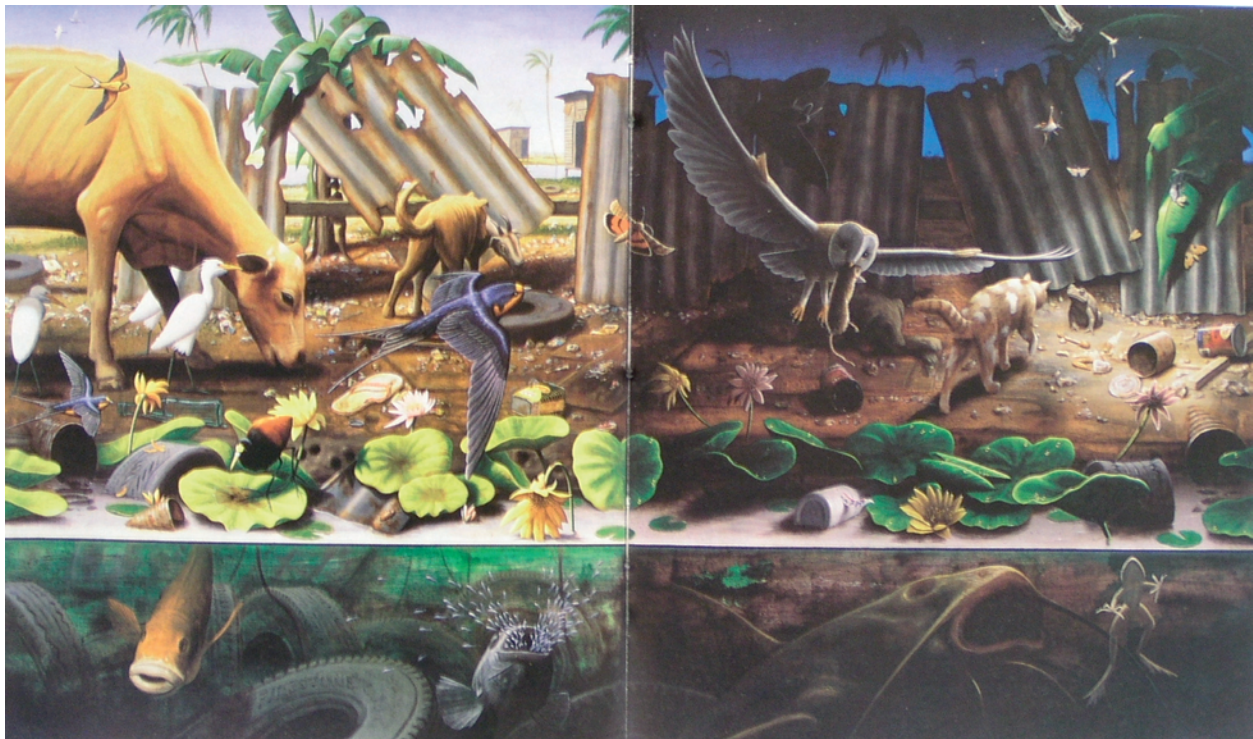
Ομοιότητες και διαφορές των Καλών τεχνών

Στις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα η τέχνη χαρακτηρίζεται από στυλιστική ποικιλία, με τους καλλιτέχνες να κινούνται εύκολα σε όλες τις καλλιτεχνικές τάσεις. Κύρια επιδίωξη τους είναι πλέον η "δημιουργία εικόνας", οργανώνοντας και συνταιριάζοντας ανόμοια υλικά, ποικίλους τρόπους και αντίθετες αισθητικές αξίες. «Στην κοινωνία του πλουραλισμού, της υψηλής τεχνολογίας και της πληροφορίας η τέχνη συγχωνεύει επιλεκτικά το μακρινό με το πρόσφατο παρελθόν για να προχωρήσει με διαφορετικό τρόπο παράπέρα.» (Α.Χαραλαμπίδης)

Πολυδιάστατη και πολυεπίπεδη η σημερινή καλλιτεχνική δημιουργία απαιτεί περισσότερη γνώση και προσπάθεια, ώστε να κερδηθεί η κατανόηση και η γόνιμη επαφή.

28.29. Ρεβέκα Χορν, «Το φεγγάρι, τα παιδιά και το αναρχικό ποτάμι», 1992, εγκατάσταση μέσα και έξω από κτίριο.

30. Αλέξης Ρόκμαν, «Αποχετευτικό χαντάκι», 1995, λάδι σε δυο ξύλινα ταμπλό.